

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий центр «Школа журналістики»

Кафедра журналістики

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕВОЛЮЦІЯ ТЕКСТОВИХ ЖАНРІВ У СУЧАСНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ

Спеціальність 061 Журналістика

Розробник	Сазонова Ю.О.	
Завідувач кафедри журналістики	Тулузакова О.Г.	
Гарант освітньої програми спеціальності 061 «Журналістика»	Фінклер Ю. Е.	
Керівник навчально-наукового центру «Школа журналістики»	Монахова Т.В.	
Начальник НМВ	Шкірчак С.І.	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці	
Галузь знань	06 Журналістика	
Спеціальність	061 Журналістика	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	Журналістика	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2020-2021	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити/90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, групові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	
	15	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	33 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Немає	
Форма підсумкового контролю	Іспит	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Дисципліна *«Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці»* має на меті забезпечення єдності теоретичної і практичної підготовки студента, оволодіння ним навичками роботи над створенням аналітичних, художньо-публіцистичних та сатирично-гумористичних жанрів, враховуючи їх еволюцію, динаміку розвитку в українському та світовому інформаційному просторі та відповідно до новітніх прогресивних тенденцій сучасної журналістики, набуття студентом знань та навичок, необхідних для роботи у сучасному друкованому ЗМІ, формування комплексного погляду на еволюцію сучасних газетних жанрів, жанровий ареал журналістики як динамічну метасистему, жанрородові та стилістичні особливості провідних та раритетних жанрів, інваріанти гібридизації та трансформації жанрового арсеналу задля здійснення продуктивного соціокомунікативного впливу на реципієнта, підвищення ефективності та дієвості матеріалів.

У результаті вивчення дисципліни студенти мають добре орієнтуватися в жанровій парадигмі журналістиці, відбирати для публіцистичного осмислення такі факти і події, за якими вгадується явище чи процес, вміти аналізувати їх під час роботи над твором, що мусить бути композиційно струнким, аргументованим, цікавим та доречним за стилем, формою, форматом викладу матеріалу, підбирати різні інваріанти жанрових модифікацій, жанри різних груп та вдаватися до

жанрових гібридів для найбільш успішного та продуктивного висвітлення теми, явища та процесу.

Завдання дисципліни:

- визначення місце жанрології в системі сучасної журналістики;
- забезпечення теоретичними знаннями, необхідними для ефективної практичної діяльності;
- оволодіння технологіями, прийомами, стратегіями та методиками підготовки матеріалів аналітичних, художньо-публіцистичних, сатирично-гумористичних жанрів до публікації;
- огляд алгоритмів функціонування та модифікацій жанрів тлумачної, епістолярної, оціночно-мистецької, порівняльної, проблемної, панорамної, дуальної (діалогічної) аналітики, малих форм публіцистики, портретної, живописної і викривальної публіцистики та колумністики у сучасних ЗМІ;
- формування навичок роботи в сучасних друкованих виданнях;

Передумови вивчення дисципліни: дисципліна «Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці» має в якості передумови опанування низкою дисциплін зокрема «Теорія та історія журналістики», «Теорія та історія соціальних комунікацій, глобальні й локальні медіа», «Технології і виробництво медіапродукту».

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення дисципліни студент має знати:

- історію виникнення та еволюцію жанрів аналітичної групи;
- історію виникнення та еволюцію жанрів художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп;
- етимологію термінів у галузі жанрології;
- новітні тенденції сучасної жанрології, основні жанрові вимоги, стилістичні та композиційні аспекти створення жанрів раціональної та емоційної публіцистики;
- стратегії, методики, прийоми, особливості, етапи підготовки жанрів та жанрових інваріантів аналітичної, художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп;
- розгорнуту типологію жанрів аналітичної, художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп;
- специфіку жанрового арсеналу в українській, німецькій, іспанській журналістиці;
- самобутні жанри сучасної української журналістики та особливості їх створення;
- сучасні напрями журналістики та їх жанрологію;
- явища гібридизації, взаємопроникнення та трансформації жанрів в сучасній журналістиці, мотиви гібридизації жанрів;
- проблемні питання сучасної жанрології та шляхи її модернізації;
- практику сучасних ЗМІ по використанню жанрових модифікацій аналітичної, художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп.

має вміти:

- адекватно послуговуватися категоріальним апаратом жанрології;
- застосовувати отримані знання для аналізу реальних явищ і процесів;
- писати текстові матеріали, використовуючи широкий жанровий арсенал аналітичної, художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп сучасної журналістики відповідно до жанрових вимог, жанрових інваріантів, стилістичних та композиційних аспектів створення кожного жанру;
- орієнтуватись в жанровій палітрі газетно-журнального-номера, відбирати найкращі зразки для жанрового дос'є, аналізувати прорахунки та недоліки у журналістській роботі по втіленню жанрових форм, відзначати авторські знахідки та нові модифікації;
- вар'ювати жанровими інваріантами та модифікаціями для ефективного впливу на читача, збільшення асортименту жанрової «їдальні» газетно-журнального виробництва чи в умовах ребрендингу друкованого мас-медіа;
- використовувати різні гібриди й трансформації жанрів, імплементувати нові гібриди жанрів задля гри з читачем, привернення уваги реципієнта;
- надавати практичну допомогу колегам в підготовці матеріалів в жанрових інваріантах аналітичної, художньо-публіцистичної та сатирично-гумористичної груп;
- писати матеріали для українських та європейських друкованих ЗМІ, зважаючи на тенденції жанрології та методики підготовки жанрів в різних країнах;
- грамотно формулювати та аргументувати свою позицію;
- організовувати свою самостійну пізнавальну діяльність, самоконтроль і самоаналіз;
- самостійно здобувати нові знання;
- вміти організовувати власний час в умовах таймменеджменту;
- вміти приймати рішення в нестандартних ситуаціях;
- вміти налагоджувати комунікативну ситуацію.

Програмні компетентності

Загальні компетентності

ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5 Здатність ефективно працювати в команді та автономно.

ЗК 7 Здатність до пошуку нестандартних підходів у розв'язанні професійних завдань.

ЗК 8 Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, технологіями.

Фахові компетентності

ФК 2 Здатність до пошуку актуальних тем, цікавих героїв та створення якісного інформаційного продукту.

ФК 6 Здатність бути критичним і самокритичним, здатність до постійного самовдосконалення.

Програмні результати навчання

ПРН 4 Застосовувати професійні знання для створення медіапродукту.

ПРН 5 Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПРН 10 Здатність продукувати якісний текстовий контент.

ПРН 12 Здійснювати комунікацію з колегами, планувати та виконувати самостійну і командну роботу

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостій на робота
1	Таксонімізація жанрів журналістики в сучасному українському та світовому інформаційному просторі. Класифікація жанрів журналістики за Л. Кройчик, С. Гуревичем та класична класифікація. Жанри новинної публіцистики та їх характеристики. Жанри раціональної публіцистики та їх специфіка. Жанри емоційної публіцистики та їх домінанти. Сучасні напрями журналістики та їх жанрологія. Тревел-журналістика та її жанри. Гонзо-журналістики та її жанровий арсенал. Явища гібридизації, взаємопроникнення та трансформації жанрів в журналістиці (інтерв'ю-нарис, інтерв'ю-замальовка, репортаж-розслідування, репортаж-балада, репортаж-роздум, репортаж-спогад, репортаж-інтерв'ю, інтерв'ю-звіт). Мотиви гібридизації жанрів. Особливості жанрології німецької школи журналістики. Групи жанрів в іспанській та латиноамериканській журналістиці. Жанровий потенціал української преси ХХ-ХХ ст. Самобутні жанри української періодики 1. Публіцистична (літературна) дискусія як визначний жанр української преси ХХ— ХХІ ст. Розвиток мемуаристики. Жанри щоденнику та автобіографії як провідні жанри української публіцистики (щоденники В. Винниченка, О. Довженка, О. Гончара: загальна характеристика). Епістолярні жанри української журналістики та їх особливості. Епістолярна аналітика. Еволюція епістолярної публіцистики. Особливості форми епістолярної журналістики, жанрові вимоги, специфіка, функції. Авторські жанри в історії української журналістики та їх еволюція. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів окреслених жанрів.	4	2	6
2	Специфічні жанри аналітичної журналістики: теоретико-методологічні засади. Прогноз як жанр журналістики: визначення та функціональне	2		6

	<p>призначення жанру. Характерні особливості жанру. Різновиди прогнозу як жанру журналістики. Методика підготовки та написання. Соціологічне резюме як жанр журналістики. Дефініція жанру. Жанрові ознаки соціологічного резюме. Особливості підготовки та написання. Жанри моніторингу та рейтингу. Визначення жанру. Провідні жанрові ознаки та специфіка жанрів. Особливості підготовки та написання.</p> <p>Жанри версії та експерименту як репрезентанти аналітичної журналістики. Жанрові ознаки та жанрові модифікації версії та експерименту. Методика підготовки та написання. Жанри аналітичного прес-релізу та рекомендації. Визначення та характеристика жанрів. Особливості жанрів та внутрішньожанрові види. Методика підготовки та написання. Жанр листа як репрезентант аналітичної журналістики. Специфіка жанру. Жанрові особливості. Різновиди листів: відкриті листи, заяви, звернення, привітання. Особливості підготовки та написання.</p>			
3	<p>Аналітичні жанри. Жанр коментаря, огляду та огляду ЗМІ як репрезентантів аналітичної парадигми. Дефініція коментаря різними науковцями. Два значення поняття коментар в журналістиці.</p> <p>Основа коментаря як жанру та ціль коментування. Тлумачна аналітика. Динаміка розвитку та еволюція коментаря як оперативного жанру аналітичної журналістики. Цілі та функції коментаря. Питання, що притаманні коментарю. Особливості підготовка коментаря. Визначення теми, оцінка і систематизація фактологічного матеріалу. Мовностилістична та композиційна характеристика жанру. Провідні риси коментаря як жанру. Різновиди коментаря як жанру та їх особливості.</p> <p>Пояснювальний, полемічний, сатиричний, публіцистичний, лаконічний, розгорнутий, редакційний, міжнародний коментар. Зв'язок коментаря з подією, виступом, ситуацією. Значення коментаря. Соціологічний аналіз дієвості матеріалу та критерії ефективності. Відмінність коментаря від інших жанрів. 1. Визначення жанру огляд різними науковцями, його призначення та предмет. Визначення жанру огляду ЗМІ. Особливості огляду як жанру аналітичної журналістики. Порівняльна аналітика. Вивчення суспільної проблематики та стану речей за методом аналогії. Закони паралелізму. Жанрові особливості та специфічні риси огляду та огляду ЗМІ. Структура жанру огляд. Вимоги до оглядача для проведення огляду. Соціологічний аналіз дієвості та критерії ефективності матеріалу.</p>	4		6

	<p>Різновиди огляду за змістовою ознакою, за формою, за тематикою. Тематичний огляд, загальний огляд, міжнародний огляд, огляд листів, огляд-презентація, безадресний огляд, інформаційний огляд.</p> <p>Композиційні та мовностилістичні параметри оглядів. Різновиди огляду ЗМІ: інформаційний огляд, загальний огляд, малі форми огляду ЗМІ.</p> <p>Ціннісний зміст огляду. Особливості написання огляду. Методика роботи над оглядом. Методика роботи над оглядом ЗМІ. Правила підготовки огляду ЗМІ. Типові здобутки та прорахунки при написанні огляду.</p>			
4	<p>Стаття як провідний репрезентант аналітичної медіаплатформи. Стаття як провідний аналітичний жанр. Дефініції статті в працях науковців.</p> <p>Типологічні та жанрові ознаки статті: панорамна аналітика, дедуктивний метод вивчення суспільної проблеми, інтегрування фактів і подій. Види статей: за тематичною ознакою, за іншими критеріями: фонові, редакційні, теоретичні, теоретико-пропагандистські, загальнополітичні, статті, що узагальнюють передовий досвід, передовиці, директивні, критичні, проблемні статті як головний тип, загальнодослідницькі, практико-аналітичні, полемічні, рекламні статті. Структура статті.</p> <p>Композиційні вузли статті. Логічна схема аргументів в статті. Конфлікт та полеміка в статті. Розробка проблеми в статті. Місце факту в статті. Етапи інвенції та диспозиції. Методика роботи над створенням статті. Основні підходи до розробки і написання тексту статті. Соціологічний аналіз дієвості матеріалу та критерій ефективності статті. Відмінність статті від кореспонденції та інших жанрів.</p>	2		6
5	<p>Рецензія та інтерв'ю як межові жанри журналістики. Рецензія як жанр журналістики та оперативний оціночно-аналітичний відгук на актуальні події мистецького і громадського життя. Її провідні ознаки. Оціночно-мистецька аналітика. Жанрові домінанти рецензії, сутність та специфіка жанру. Рецензія як синтетичний жанр журналістики. Елементи рецензії, композиційні та мовностилістичні характеристики. Структурні компоненти рецензії та її типи. Типологія рецензії за видами мистецтва, формою і методом освоєння фактологічного матеріалу. Методика роботи над рецензією. Типові помилки при написанні рецензії. Соціологічний аналіз дієвості та критерії ефективності матеріалу. Специфіка написання рецензій на кінофільми. Аналіз прикладів. Жанрові особливості. Типологія інтерв'ю (протокольне, подієве, біографічне, ювілейне, політичне,</p>	3		6

	<p>проблемне, публіцистичний діалог, інтерв'ю-зарисовка, інтерв'ю-нарис, контрв'ю, інтерв'ю-звіт, інтерв'ю-роздум, критичне інтерв'ю, інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-діалог). Інтерв'ю як жанр інформаційної групи та його характеристики. Інтерв'ю як жанр аналітичної групи та його специфіка. Інтерв'ю як жанр художньо-публіцистичної групи та його особливості. Класифікація запитань в інтерв'ю. Вибір і тактика ставлення питань. Специфіка постановки прямих та опосередкованих питань, особистісних та безособистісних питань. Квадрат успіху та правила інтерв'ю. Робота над текстом інтерв'ю, методика створення інтерв'ю.</p>			
6	<p>Художньо-публіцистичні жанри: загальна характеристика. Жанр пародії та його провідні жанрові ознаки. Види та типи пародії. Методика написання. Жанр сатиричного коментаря та його родожанрові риси. Види сатиричних коментарів. Методика написання. Жанр епітафії та його жанрові ознаки. Види та типи епітафії. Методика написання. Відмінність епітафії від некрологу. Жанр епіграфу в журналістиці. Його специфіка, характерні особливості, типи та види. Методика написання. Жанр гри в журналістиці. Види та типи гри в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі гри. Жанр балади в журналістиці. Види та типи балади в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі балади. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню окреслених жанрів. Жанр замальовки та її характерні ознаки. Види та типи замальовок в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі замальовки. Жанр анекдоту в журналістиці. Види та типи анекдотів в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі анекдоту. Жанр жарту в журналістиці. Види та типи жартів в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі жарту. Жанр легенди в журналістиці. Види та типи легенд в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі легенди. Жанр життєвої історії в журналістиці. Види та типи життєвих історій в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі життєвої історії. Жанр художнього репортажу в журналістиці. Провідні жанрородові ознаки. Методика написання. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню окреслених жанрів.</p>		4	6
7	<p>Нарис в структурі художньо-публіцистичної жанрової парадигми. Сучасний розвиток жанру нарис. Жанрові ознаки нарису та стильові риси</p>		3	6

	<p>нарису. Нарис як синтетичний жанр художньої публіцистики. Типологія жанру нарис: подорожній, подорожні нотатки, портретний, портретно-психологічний, біографічний, ювілейний портретний, проблемний, проблемно-аналітичний, нарис-дослідження, історико-дослідницький, судовий, подієвий, науково-популярний, соціологічний, нарис-розслідування. Документальна та художня основа нарису: поетика документального письма, історіографія, діловиробництво, типізація, авторська інтерпретація та образне трактування в нарисі. Специфіка умовності в нарисі. Пейзаж та художня деталь в портретних, подорожніх та проблемних нарисах: роль та функції. Художні засоби зображення: портретні характеристики, інтер'єр, психологізм. Типи нарисових структур, типи композиційної структур нарису. Принципи відображення події в різних типах нарисів та способи тематичної розгортки в нарисі. Особливості композиції, стилю нарису. Специфіка мови нарису. Лінгвістична характеристика нарису. Етапи роботи над створенням подорожнього нарису: інвенція, диспозиція, елокуція. З'ясуйте сутність нарисовості, нарисового мислення. Як вигадаєте, чому нарис сьогодні втратив популярність як газетний жанр? Чому в новітній час з усіх різновидів переважає подорожній нарис? Чи можна вважати ідентичними поняття “подорожній нарис” та “туристичний нарис”? Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів нарису.</p>			
8	<p>Жанрова природа есе. Історія виникнення та розвиток жанру. Розкрийте історію зарубіжного есе (хто родоначальник, де зародилося, риси есе французького, англійського, російського). Якими суспільно-політичними, літературно-естетичними факторами можна пояснити відсутність пильної уваги вчених до вивчення есе. Схарактеризуйте композиційні та мовностилістичні особливості есе як художньо-публіцистичної мініатюри. Тезисно означте зародження і розвиток есе на теренах української культури (історичні етапи, автори, проблематика). З'ясуйте різні наукові погляди на специфіку жанру есе, диференційні (канонічні) риси, назвавши імена вчених, однією фразою – їх твердження. Чому есе називають “межовим” жанром? Чи має науковий сенс думка Н. Мирошкіної про те, що “есеїстичний дискурс має право бути визнаним як незалежний від публіцистичного дискурсу”? Назвіть фактори, що зумовлюють генезу жанру есе. Змодельуйте схематично або в таблиці чи тезисно типологію жанру есе, подавши різні класифікації. Які різновиди, на ваш погляд,</p>		2	6

	<p>найбільше відтворюють специфіку журналістики? Укажіть на головну особливість поезики та композиції есе, зокрема розкрийте сутність трьох типів побудови есеїстичного твору: лінійний, циклічний та фрагментарний. Доведіть, що есе-мініатюри Володимира Селіванова (Буряка) репрезентують постмодерну стилістику та тенденцію до інтелектуалізації масової свідомості. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів есе.</p>			
9	<p>Особливості авторської колонки та модифікації її форм. Специфіка колумністики. Укажіть на аспекти актуальності вивчення жанрової природи авторської колонки. З'ясуйте місце колонки в системі жанрів публіцистики з урахуванням сучасних тенденцій розвитку інформаційного простору та жанротворення. Тезисно представте історію розвитку колумністики. Виокреміть канони жанру авторської колонки. Укажіть на особливості та різновиди (класифікацію) її модифікованих форм. Розкрийте зарубіжні та національні традиції в змісті та формі авторських колонок. З'ясуйте поезику та проблемно-тематичний зміст авторських колонок українських письменників, зокрема розгляньте роль автора колонки як творця тексту й спостерігача, специфіку композиції, прояв постмодерної стилістики. Подайте парадигму авторських дефініцій колонки як жанру та сформулюйте власне комплексне визначення цього поняття. Проаналізуйте колонку редактора однієї з місцевих газет за такими параметрами: жанрово-родові ознаки матеріалу, внутрішньо-жанровий тип авторської колонки, аналіз структури матеріалу, аналіз фактажу, лінгвістичний аналіз матеріалу, переваги та недоліки матеріалу та рекомендації авторові аналізованого тексту. Знайти в регіональній та міській пресі авторські колонки за різними внутрішньо-жанровими типами та видами, обґрунтувати їх належність до даних типів.</p>		2	6
10	<p>Сатирично-гумористичні жанри сучасної журналістики. Фейлетон та памфлет. Визначення жанру. Розвиток жанру фейлетону в світовій та українській журналістиці. Розвиток жанру памфлету в світовій та українській журналістиці. Специфіка викривальної журналістики. Структурні та художні особливості фейлетону. Позитивні та негативні особливості фейлетону. Структурні та художні особливості памфлету. Типологічні та жанрові ознаки фейлетону. Типологічні та жанрові ознаки памфлету. Різновиди фейлетонів, особливості роботи над кожним з них. Усмішка як різновид фейлетону. Різновиди памфлетів та їх характеристика,</p>		2	6

	<p>особливості роботи над кожним з них. Порівняльний аналіз памфлету та фейлетону, співставлення їхніх характеристик. Сутність роботи фейлетоніста та вимоги до роботи. Найвідоміші автори-фейлетоністи України та світу, особливості їх фейлетонів. Сутність роботи памфлетиста та вимоги до роботи Найвідоміші автори-памфлетисти України та світу, особливості їх памфлетів. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів фейлетону та памфлету. Петросянство чи Вишнявіада в сучасній журналістиці: бути чи не бути?</p>			
	Всього за курсом	15	15	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>Таксонімізація жанрів журналістики в сучасному інформаційному просторі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація жанрів журналістики за Л. Кройчик, С. Гуревичем та класична класифікація. 2. Жанри новинної публіцистики та їх характеристики. 3. Жанри раціональної публіцистики та їх специфіка. 4. Жанри емоційної публіцистики та їх доміанти. 5. Сучасні напрями журналістики та їх жанрологія. Тревел-журналістика та її жанри. Гонзо-журналістики та її жанровий арсенал.
2	<p>Класифікація жанрів в світовому інформаційному просторі та їх гібридизація</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Явища гібридизації, взаємопроникнення та трансформації жанрів в журналістиці (інтерв'ю-нарис, інтерв'ю-замальовка, репортаж-розслідування, репортаж-балада, репортаж-роздум, репортаж-спогад, репортаж-інтерв'ю, інтерв'ю-звіт). Мотиви гібридизації жанрів. 2. Особливості жанрології німецької школи журналістики. 2. Групи жанрів в іспанській та латиноамериканській журналістиці.
3	<p>Специфічні жанри аналітичної журналістики: теоретико-методологічні засади</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прогноз як жанр журналістики: визначення та функціональне призначення жанру. Характерні особливості жанру. Різновиди прогнозу як жанру журналістики. Методика підготовки та написання. 2. Соціологічне резюме як жанр журналістики. Дефініція жанру. Жанрові ознаки соціологічного резюме. Особливості підготовки та написання. 3. Жанри моніторингу та рейтингу. Визначення жанру. Провідні жанрові ознаки та специфіка жанрів. Особливості підготовки та написання. 4. Жанри версії та експерименту як репрезентанти аналітичної журналістики. Жанрові ознаки та жанрові модифікації версії та експерименту. Методика підготовки та написання. 5. Жанри аналітичного прес-релізу та рекомендації. Визначення та характеристика жанрів. Особливості жанрів та внутрішньожанрові види. Методика підготовки та написання. 6. Жанр листа як репрезентант аналітичної журналістики. Специфіка жанру. Жанрові особливості. Різновиди листів: відкриті листи, заяви, звернення, привітання. Особливості підготовки та написання.
4	<p>Аналітичні жанри. Коментар як аналітичний жанр журналістики в сучасній пресі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дефініція коментаря різними науковцями. Два значення поняття коментар в

	<p>журналістиці.</p> <p>2. Основа коментаря як жанру та ціль коментування. Тлумачна аналітика.</p> <p>3. Динаміка розвитку та еволюція коментаря як оперативного жанру аналітичної журналістики. Цілі та функції коментаря. Питання, що притаманні коментарю.</p> <p>4. Особливості підготовка коментаря. Визначення теми, оцінка і систематизація фактологічного матеріалу. Мовностилістична та композиційна характеристика жанру. Провідні риси коментаря як жанру.</p> <p>5. Різновиди коментаря як жанру та їх особливості. Пояснювальний, полемічний, сатиричний, публіцистичний, лаконічний, розгорнутий, редакційний, міжнародний коментар.</p> <p>6. Зв'язок коментаря з подією, виступом, ситуацією. Значення коментаря. Соціологічний аналіз дієвості матеріалу та критерії ефективності. Відмінність коментаря від інших жанрів.</p>
5	<p>Аналітичні жанри. Жанр огляду та огляду ЗМІ як репрезентанти аналітичної парадигми</p> <p>1. Визначення жанру огляд різними науковцями, його призначення та предмет. Визначення жанру огляду ЗМІ.</p> <p>2. Особливості огляду як жанру аналітичної журналістики. Порівняльна аналітика. Вивчення суспільної проблематики та стану речей за методом аналогії. Закони паралелізму.</p> <p>3. Жанрові особливості та специфічні риси огляду та огляду ЗМІ. Структура жанру огляд.</p> <p>4. Вимоги до оглядача для проведення огляду. Соціологічний аналіз дієвості та критерії ефективності матеріалу.</p> <p>5. Різновиди огляду за змістовою ознакою, за формою, за тематикою. Тематичний огляд, загальний огляд, міжнародний огляд, огляд листів, огляд-презентація, безадресний огляд, інформаційний огляд. Композиційні та мовностилістичні параметри оглядів.</p> <p>6. Різновиди огляду ЗМІ: інформаційний огляд, загальний огляд, малі форми огляду ЗМІ.</p> <p>7. Ціннісний зміст огляд. Особливості написання огляду. Методика роботи над оглядом. Методика роботи над оглядом ЗМІ. Правила підготовки огляду ЗМІ. Типові здобутки та прорахунки при написанні огляду.</p>
6	<p>Стаття як провідний репрезентант аналітичної медіаплатформи</p> <p>1. Стаття як провідний аналітичний жанр. Дефініції статті в працях науковців. Типологічні та жанрові ознаки статті: панорамна аналітика, дедуктивний метод вивчення суспільної проблеми, інтегрування фактів і подій.</p> <p>2. Види статей: за тематичною ознакою, за іншими критеріями: фонові, редакційні, теоретичні, теоретико-пропагандистські, загальнополітичні, статті, що узагальнюють передовий досвід, передовиця, директивна, критична, проблемна стаття як головний тип, загальнодослідницька, практико-аналітична, полемічна, рекламна стаття.</p> <p>3. Структура статті. Композиційні вузли статті.</p> <p>4. Логічна схема аргументів в статті. Конфлікт та полеміка в статті.</p> <p>5. Розробка проблеми в статті. Місце факту в статті. Етапи інвенції та диспозиції.</p> <p>6. Методика роботи над створенням статті. Основні підходи до розробки і написання тексту статті. Соціологічний аналіз дієвості матеріалу та критерії ефективності статті.</p> <p>7. Відмінність статті від кореспонденції та інших жанрів.</p>
7	<p>Рецензія як жанр на перетині аналітики та художньої публіцистики</p> <p>1. Рецензія як жанр журналістики та оперативний оціночно-аналітичний відгук на актуальні події мистецького і громадського життя. Його провідні ознаки. Оціночно-мистецька аналітика.</p> <p>2. Жанрові домінанти рецензії, сутність та специфіка жанру. Рецензія як синтетичний жанр журналістики. Елементи рецензії, композиційні та мовностилістичні характеристики.</p>

	<p>3. Структурні компоненти рецензії та її типи. Типологія рецензії за видами мистецтва, формою і методом освоєння фактологічного матеріалу.</p> <p>4. Методика роботи над рецензією. Типові помилки при написанні рецензії. Соціологічний аналіз дієвості та критерії ефективності матеріалу.</p> <p>5. Специфіка написання рецензій на кінофільми. Аналіз прикладів.</p>
8	<p>Трансформації жанру інтерв'ю в сучасній пресі</p> <p>1. Жанрові особливості. Типологія інтерв'ю (протокольне, подієве, біографічне, ювілейне, політичне, проблемне, публіцистичний діалог, інтерв'ю-зарисовка, інтерв'ю-нарис, контрв'ю, інтерв'ю-звіт, інтерв'ю-роздум, критичне інтерв'ю, інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-діалог).</p> <p>2. Інтерв'ю як жанр інформаційної групи та його характеристики.</p> <p>3. Інтерв'ю як жанр аналітичної групи та його специфіка.</p> <p>4. Інтерв'ю як жанр художньо-публіцистичної групи та його особливості.</p> <p>5. Класифікація запитань в інтерв'ю. Вибір і тактика ставлення питань. Специфіка постановки прямих та опосередкованих питань, особистісних та безособистісних питань.</p> <p>6. Квадрат успіху та правила інтерв'ю. Робота над текстом інтерв'ю, методика створення інтерв'ю.</p>

4.2. План практичних (семінарських, групових) занять

№	Тема заняття / план
1	<p>Жанровий потенціал української преси ХХ-ХХІ ст. Самобутні жанри української періодики</p> <p>1. Публіцистична (літературна) дискусія як визначний жанр української преси ХХ— ХХІ ст.</p> <p>2. Розвиток мемуаристики. Жанри щоденнику та автобіографії як провідні жанри української публіцистики (щоденники В. Винниченка, О. Довженка, О. Гончара: загальна характеристика).</p> <p>3. Епістолярні жанри української журналістики та їх особливості. Епістолярна аналітика. Еволюція епістолярної публіцистики. Особливості форми епістолярної журналістики, жанрові вимоги, специфіка, функції.</p> <p>4. Авторські жанри в історії української журналістики та їх еволюція.</p> <p>5. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів окреслених жанрів.</p>
2	<p>Художньо-публіцистичні жанри. Загальна характеристика.</p> <p>1. Жанр пародії та його провідні жанрові ознаки. Види та типи пародії. Методика написання.</p> <p>2. Жанр сатиричного коментаря та його родожанрові риси. Види сатиричних коментарів. Методика написання.</p> <p>3. Жанр епітафії та його жанрові ознаки. Види та типи епітафії. Методика написання. Відмінність епітафії від некрологу.</p> <p>4. Жанр епіграфу в журналістиці. Його специфіка, характерні особливості, типи та види. Методика написання.</p> <p>5. Жанр гри в журналістиці. Види та типи гри в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі гри.</p> <p>6. Жанр балади в журналістиці. Види та типи балади в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі балади.</p> <p>7. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню окреслених жанрів.</p>
3	<p>Найпоширеніші репрезентанти художньо-публіцистичних жанрів в сучасній пресі</p> <p>1. Жанр замальовки та її характерні ознаки. Види та типи замальовок в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі замальовки.</p> <p>2. Жанр анекдоту в журналістиці. Види та типи анекдотів в журналістиці. Методика</p>

	<p>написання матеріалу в жанрі анекдоту.</p> <p>3. Жанр жарту в журналістиці. Види та типи жартів в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі жарту.</p> <p>4. Жанр легенди в журналістиці. Види та типи легенд в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі легенди.</p> <p>5. Жанр життєвої історії в журналістиці. Види та типи життєвих історій в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі життєвої історії.</p> <p>6. Жанр художнього репортажу в журналістиці. Провідні жанрородові ознаки. Методика написання.</p> <p>7. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню окреслених жанрів.</p>
4	<p>Нарис в структурі художньо-публіцистичної жанрової парадигми</p> <p>1. Сучасний розвиток жанру нарис. Жанрові ознаки нарису та стильові риси нарису. Нарис як синтетичний жанр художньої публіцистики.</p> <p>2. Типологія жанру нарис: подорожній, подорожні нотатки, портретний, портретно-психологічний, біографічний, ювілейний портретний, проблемний, проблемно-аналітичний, нарис-дослідження, історико-дослідницький, судовий, подієвий, науково-популярний, соціологічний, нарис-розслідування.</p> <p>3. Документальна та художня основа нарису: поетика документального письма, історіографія, діловиробництво, типізація, авторська інтерпретація та образне трактування в нарисі.</p> <p>4. Специфіка умовності в нарисі. Пейзаж та художня деталь в портретних, подорожніх та проблемних нарисах: роль та функції. Художні засоби зображення: портретні характеристики, інтер'єр, психологізм.</p> <p>5. Типи нарисових структур, типи композиційної структур нарису. Принципи відображення події в різних типах нарисів та способи тематичної розгортки в нарисі. Особливості композиції, стилю нарису.</p> <p>6. Специфіка мови нарису. Лінгвістична характеристика нарису. Етапи роботи над створенням подорожнього нарису: інвенція, диспозиція, елокуція.</p> <p>7. З'ясуйте сутність нарисовості, нарисового мислення.</p> <p>8. Як вигадаєте, чому нарис сьогодні втратив популярність як газетний жанр?</p> <p>9. Чому в новітній час з усіх різновидів переважає подорожній нарис? Чи можна вважати ідентичними поняття "подорожній нарис" та "туристичний нарис"?</p> <p>10. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів нарису.</p>
5	<p>Жанрова природа есе</p> <p>1. Історія виникнення та розвиток жанру. Розкрийте історію зарубіжного есе (хто родоначальник, де зародилося, риси есе французького, англійського, російського).</p> <p>2. Якими суспільно-політичними, літературно-естетичними факторами можна пояснити відсутність пильної уваги вчених до вивчення есе. Схарактеризуйте композиційні та мовностилістичні особливості есе як художньо-публіцистичної мініатюри.</p> <p>3. Тезисно означте зародження і розвиток есе на теренах української культури (історичні етапи, автори, проблематика).</p> <p>4. З'ясуйте різні наукові погляди на специфіку жанру есе, диференційні (канонічні) риси, назвавши імена вчених, однією фразою – їх твердження. Чому есе називають "межовим" жанром?</p> <p>5. Чи має науковий сенс думка Н. Мирошкіної про те, що "есеїстичний дискурс має право бути визнаним як незалежний від публіцистичного дискурсу"?</p> <p>6. Назвіть фактори, що зумовлюють генезу жанру есе.</p> <p>7. Змодельуйте схематично або в таблиці чи тезисно типологію жанру есе, подавши різні класифікації. Які різновиди, на ваш погляд, найбільше відтворюють специфіку журналістики?</p> <p>8. Укажіть на головну особливість поетики та композиції есе, зокрема розкрийте</p>

	<p>сутність трьох типів побудови есеїстичного твору: лінійний, циклічний та фрагментарний.</p> <p>9. Доведіть, що есе-мініатюри Володимира Селіванова (Буряка) репрезентують постмодерну стилістику та тенденцію до інтелектуалізації масової свідомості.</p> <p>10. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів есе.</p>
6	<p>Особливості авторської колонки та модифікації її форм. Специфіка колумністики.</p> <p>1. Укажіть на аспекти актуальності вивчення жанрової природи авторської колонки.</p> <p>2. З'ясуйте місце колонки в системі жанрів публіцистики з урахуванням сучасних тенденцій розвитку інформаційного простору та жанротворення.</p> <p>3. Тезисно представте історію розвитку колумністики.</p> <p>4. Виокреміть канони жанру авторської колонки.</p> <p>5. Укажіть на особливості та різновиди (класифікацію) її модифікованих форм.</p> <p>6. Розкрийте зарубіжні та національні традиції в змісті та формі авторських колонок.</p> <p>7. З'ясуйте поетику та проблемно-тематичний зміст авторських колонок українських письменників, зокрема розгляньте роль автора колонки як творця тексту й спостерігача, специфіку композиції, прояв постмодерної стилістики.</p> <p>8. Подайте парадигму авторських дефініцій колонки як жанру та сформулюйте власне комплексне визначення цього поняття.</p> <p>9. Проаналізуйте колонку редактора однієї з місцевих газет за такими параметрами: жанрово-родові ознаки матеріалу, внутрішньо-жанровий тип авторської колонки, аналіз структури матеріалу, аналіз фактажу, лінгвістичний аналіз матеріалу, переваги та недоліки матеріалу та рекомендації авторові аналізованого тексту.</p> <p>10. Знайти в регіональній та міській пресі авторські колонки за різними внутрішньо-жанровими типами та видами, обґрунтувати їх належність до даних типів.</p>
7	<p>Сатирично-гумористичні жанри сучасної журналістики</p> <p>1. Фейлетон та памфлет. Визначення жанру. Розвиток жанру фейлетону в світовій та українській журналістиці. Розвиток жанру памфлету в світовій та українській журналістиці. Специфіка викривальної журналістики.</p> <p>2. Структурні та художні особливості фейлетону. Позитивні та негативні особливості фейлетону. Структурні та художні особливості памфлету.</p> <p>3. Типологічні та жанрові ознаки фейлетону. Типологічні та жанрові ознаки памфлету.</p> <p>4. Різновиди фейлетонів, особливості роботи над кожним з них. Усмішка як різновид фейлетону. Різновиди памфлетів та їх характеристика, особливості роботи над кожним з них.</p> <p>5. Порівняльний аналіз памфлету та фейлетону, співставлення їхніх характеристик.</p> <p>6. Сутність роботи фейлетоніста та вимоги до роботи. Найвідоміші автори-фейлетоністи України та світу, особливості їх фейлетонів.</p> <p>7. Сутність роботи памфлетиста та вимоги до роботи. Найвідоміші автори-памфлетисти України та світу, особливості їх памфлетів.</p> <p>8. Знайомство з практикою сучасних ЗМІ по використанню жанрових різновидів фейлетону та памфлету.</p> <p>9. Петросянство чи Вишнявіада в сучасній журналістиці: бути чи не бути?</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів включає в себе засвоєння теоретичного матеріалу на основі лекцій, основної, додаткової та науково-популярної літератури; підготовку до практичних занять. Контроль знань включає поточний, проміжний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться протягом семестру і передбачає систематичну перевірку знань студентів. Формами поточного контролю є оцінка відповідей на питання практичних (групових) занять та завдань для самостійного опрацювання.

Завдання для самостійного опрацювання виконуються протягом семестру в позааудиторний час. Вони покликані продемонструвати здатність студентів засвоювати теоретичний матеріал, аналізувати отриману інформацію, застосовувати теоретичні постулати до аналізу конкретних ситуацій.

Всі завдання для самостійної роботи повинні бути набрані у текстовому редакторі та надіслані через систему Moodle на передостанній семінар з дисципліни.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Написати огляд іноземної наукової та практичної літератури з жанрології журналістики. Визначити праці, які вам найбільше сподобалися та обґрунтувати чому.
2. Написати доповідь на тему: «Чим обумовлена еволюція та трансформацій жанрів в сучасних друкованих ЗМІ?».
3. Написати есе на тему: «Дуальність, діалогічність жанрів сучасної газетної журналістики та експериментаторство в жанрології – чи є це важливим і чому?».
4. Написати оглядову статтю на тему: «Тенденції функціонування жанрів в сучасній журналістиці двох країн світу (на вибір): компаративний аспект».
5. Написати доповідь на тему: «Еволюція жанрів в сучасній періодиці Миколаєва: погляд з середини та з боку».
6. Які поєднання, гібридизації яких жанрових модифікацій ви вважаєте найбільш успішними та привабливими для читача? Чому? Обґрунтувати свій вибір.
7. Смерть старих жанрів в журналістиці та поява нових жанрів в інформаційному просторі. Обґрунтувати правомірність цього твердження.
8. Написати 5 різножанрових матеріалів, використовуючи трансформацію та гібридизацію аналітичних, художньо-публіцистичних та сатирично-гумористичних жанрів.

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи та методичні рекомендації щодо їх виконання.

Загальна сума балів за виконання завдань для самостійної роботи становить 32 бали (по 3 бали за кожне з 7 завдань + 11 балів за останнє 8 завдання)

Для виконання завдань для самостійної роботи студенти мають користуватися підручниками, посібниками, поданими в списку рекомендованої літератури; лекційними матеріалами й текстовими та аудіовізуальними матеріалами мас-медіа.

Завдання повинні відповідати таким критеріям, як: критичний аналіз суті та змісту питання, виклад фактів, ідей, результатів аналізу у логічній послідовності, доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання питань, наявність прикладів з мас-медіа, визначення перспектив дослідження та сфери їх імплементації, дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання).

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проектор, ноутбук, відеопрезентації, лекції, дискусійний інтерактив.

5. Методи навчання. види й форми поточного та підсумкового контролю знань

Методи навчання, які використовуються при викладенні курсу «Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці»: лекція; “мозковий штурм”; дискусія; фронтальне опитування; пояснення; розповідь; евристична бесіда; навчальна дискусія; методи ілюстрації й демонстрації; репродуктивний метод; аналітичний, компаративний метод; частково-пошуковий; проблемний виклад навчального матеріалу; слухання лекцій; виступ з повідомленням на семінарі; виголошення доповіді на семінарі; участь у дискусії на семінарі; різні форми гри в навчальному процесі.

Типологія методів, що застосовуються при викладенні навчальної дисципліни:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•Практичні: аналіз.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Види контролю, які використовуються при викладенні курсу «Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці»: опитування і оцінювання підготовлених до семінарських занять доповідей та завдань для самостійної роботи. Підсумковий контроль для студентів денної форми навчання відбувається у формі письмового заліку.

Поточний контроль відбувається в таких формах:

- усне опитування (відповіді на семінарських заняттях із поясненням окремих положень, тлумаченням основних понять, явищ і процесів, наведенням прикладів);

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ – екзамен.

6. Підсумковий контроль

1. Класифікація жанрів журналістики за Л. Кройчик, С. Гуревичем та класична класифікація.
2. Жанри раціональної публіцистики та їх специфіка.
3. Жанри емоційної публіцистики та їх домінанти.
4. Сучасні напрями журналістики та їх жанрологія. Тревел-журналістика та її жанри. Гонзо-журналістики та її жанровий арсенал.
5. Явища гібридизації, взаємопроникнення та трансформації жанрів в журналістиці. Мотиви гібридизації жанрів.
6. Особливості жанрології німецької школи журналістики.
7. Групи жанрів в іспанській та латиноамериканській журналістиці.
8. Публіцистична (літературна) дискусія як визначний жанр української преси ХХ—ХХІ ст.
9. Розвиток мемуаристики. Жанри щоденнику та автобіографії як провідні жанри української публіцистики.

10. Епістолярна аналітика. Еволюція епістолярної публіцистики. Особливості форми епістолярної журналістики, жанрові вимоги, специфіка, функції.

11. Авторські жанри в історії української журналістики та їх еволюція.

12. Прогноз як жанр журналістики: визначення та функціональне призначення жанру. Різновиди прогнозу як жанру журналістики. Методика підготовки та написання.

13. Соціологічне резюме як жанр журналістики. Жанрові ознаки соціологічного резюме. Особливості підготовки та написання.

14. Жанри моніторингу та рейтингу. Провідні жанрові ознаки та специфіка жанрів. Особливості підготовки та написання.

15. Жанри версії та експерименту як репрезентанти аналітичної журналістики. Жанрові ознаки та жанрові модифікації версії та експерименту. Методика підготовки та написання.

16. Жанр листа як репрезентант аналітичної журналістики. Жанрові особливості. Різновиди листів: відкриті листи, заяви, звернення, привітання. Особливості підготовки та написання.

17. Дефініція коментаря різними науковцями. Два значення поняття коментар в журналістиці. Тлумачна аналітика.

18. Динаміка розвитку та еволюція коментаря як оперативного жанру аналітичної журналістики. Жанрові та типологічні ознаки.

19. Цілі та функції коментаря. Питання, що притаманні коментарю. Особливості підготовка коментаря.

20. Різновиди коментаря як жанру та їх особливості. Пояснювальний, полемічний, сатиричний, публіцистичний, лаконічний, розгорнутий, редакційний, міжнародний коментар.

21. Зв'язок коментаря з подією, виступом, ситуацією. Значення коментаря. Відмінність коментаря від інших жанрів.

22. Визначення жанру огляд різними науковцями, його призначення та предмет. Визначення жанру огляду ЗМІ. Порівняльна аналітика, закони паралелізму та аналогії.

23. Жанрові особливості та специфічні риси огляду та огляду ЗМІ. Структура жанру огляд. Вимоги до оглядача для проведення огляду.

24. Різновиди огляду за змістовою ознакою, за формою, за тематикою. Тематичний огляд, загальний огляд, міжнародний огляд, огляд листів, огляд-презентація, безадресний огляд, інформаційний огляд. Композиційні та мовностилістичні параметри оглядів.

25. Різновиди огляду ЗМІ: інформаційний огляд, загальний огляд, малі форми огляду ЗМІ.

26. Особливості написання огляду. Методика роботи над оглядом. Методика роботи над оглядом ЗМІ. Правила підготовки огляду ЗМІ.

27. Стаття як провідний аналітичний жанр. Типологічні та жанрові ознаки статті: панорамна аналітика, дедуктивний метод вивчення суспільної проблеми, інтегрування фактів і подій. Відмінність статті від кореспонденції та інших жанрів.

28. Види статей: за тематичною ознакою, за іншими критеріями: фонові, редакційні, теоретичні, теоретико-пропагандистські, загальнополітичні, статті, що узагальнюють передовий досвід, передовиця, директивна, критична, проблемна стаття як головний тип, загальнодослідницька, практико-аналітична, полемічна, рекламна стаття.

29. Структура статті. Композиційні вузли статті. Логічна схема аргументів в статті. Конфлікт та полеміка в статті.

30. Розробка проблеми в статті. Місце факту в статті. Етапи інвенції та диспозиції. Методика роботи над створенням статті.

31. Рецензія як жанр журналістики, провідні ознаки. Оціночно-мистецька аналітика. Жанрові домінанти рецензії, сутність та специфіка жанру.

32. Елементи рецензії, композиційні та мовностилістичні характеристики.

33. Типологія рецензії за видами мистецтва, формою і методом освоєння фактологічного матеріалу.

34. Методика роботи над рецензією. Типові помилки при написанні рецензії.

35. Типологія інтерв'ю (протокольне, подієве, біографічне, ювілейне, політичне, проблемне, публіцистичний діалог, інтерв'ю-зарисовка, інтерв'ю-нарис, контрв'ю, інтерв'ю-звіт, інтерв'ю-роздум, критичне інтерв'ю, інтерв'ю-монолог, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-діалог).

36. Інтерв'ю як жанр аналітичної групи та його специфіка.

37. Інтерв'ю як жанр художньо-публіцистичної групи та його особливості.

38. Класифікація запитань в інтерв'ю. Вибір і тактика ставлення питань. Специфіка постановки прямих та опосередкованих питань, особистісних та безособистісних питань.

39. Жанр пародії та його провідні жанрові ознаки. Види та типи пародії. Методика написання.

40. Жанр сатиричного коментаря та його родожанрові риси. Види сатиричних коментарів. Методика написання.

41. Жанр гри в журналістиці. Види та типи гри в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі гри.

42. Жанр замальовки та її характерні ознаки. Види та типи замальовок в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі замальовки.

43. Жанр анекдоту в журналістиці. Види та типи анекдотів в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі анекдоту.

44. Жанр легенди в журналістиці. Види та типи легенд в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі легенди.

45. Жанр життєвої історії в журналістиці. Види та типи життєвих історій в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі життєвої історії.

46. Жанр художнього репортажу в журналістиці. Провідні жанрородові ознаки. Методика написання.

47. Сучасний розвиток жанру нарис. Жанрові ознаки нарису та стильові риси нарису. Нарис як синтетичний жанр художньої публіцистики.

48. Типологія жанру нарис: подорожній, подорожні нотатки, портретний, портретно-психологічний, біографічний, ювілейний портретний, проблемний, проблемно-аналітичний, нарис-дослідження, історико-дослідницький, судовий, подієвий, науково-популярний, соціологічний, нарис-розслідування.

49. Документальна та художня основа нарису: поетика документального письма, історіографія, діловиробництво, типізація, авторська інтерпретація та образне трактування в нарисі.

50. Специфіка умовності в нарисі. Пейзаж та художня деталь в портретних, подорожніх та проблемних нарисах: роль та функції. Художні засоби зображення: портретні характеристики, інтер'єр, психологізм.

51. Типи нарисових структур, типи композиційної структур нарису. Особливості композиції, стилю нарису. Специфіка мови нарису. Етапи роботи над створенням подорожнього нарису: інвенція, диспозиція, елокуція.

52. Типологія жанру есе. Які різновиди есе найбільше відтворюють специфіку журналістики?

53. Історія розвитку колумністики та її еволюція, канони жанру авторської колонки.

54. Особливості та різновиди (класифікації) модифікованих форм колумністики. Зарубіжні та національні традиції в змісті та формі авторських колонок.

55. Розвиток жанру фейлетону в світовій та українській журналістиці. Типологічні та жанрові ознаки фейлетону.

56. Розвиток жанру памфлету в світовій та українській журналістиці. Специфіка викривальної журналістики. Типологічні та жанрові ознаки памфлету.

57. Структурні та художні особливості фейлетону. Позитивні та негативні особливості фейлетону.

58. Структурні та художні особливості памфлету.

59. Різновиди фейлетонів, особливості роботи над кожним з них. Усмішка як різновид фейлетону.

60. Різновиди памфлетів та їх характеристика, особливості роботи над кожним з них.

Приклад залікового білету

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий центр «Школа журналістики»
Кафедра журналістики

«Еволюція текстових жанрів у сучасній журналістиці»

Білет № 1

1. Жанр життєвої історії в сучасній журналістиці. Види та типи життєвих історій в журналістиці. Методика написання матеріалу в жанрі життєвої історії.

2. Явища гібридизації, взаємопроникнення та трансформації жанрів в сучасній журналістиці. Мотиви гібридизації жанрів.

Затверджено на засіданні кафедри журналістики

Протокол № від 21.08.20

Викладач, доцент б. в. з. кафедри журналістики _____

Ю. О. Сазонова

Завідувач кафедри журналістики _____

О. Г. Тулузакова

7. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на семінарських заняттях	7 x 4 бали=28
2	Самостійна робота (завдання), ведення конспекту лекцій та семінарів, підготовка презентацій семінарів	32 бали (по 3 бали за кожне з 7 завдань та 11 балів за останнє 8 завдання)
3	Іспит	40 (відповідь на два питання, кожне з яких оцінюється в 20 балів)
	Всього	100

Кількість балів за поточні види робіт залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; наявність обґрунтувань та пояснень; логічність викладення думок та розуміння матеріалу; самостійність виконання; творчий

підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання семінарських занять й контролю самостійної роботи студента:

Максимальна оцінка, що виставляється за семінарське заняття, -- 4 бали (де 3 бали -- це максимум за відповіді та 1 бал за наявність конспекту (тези з питань семінару чи опорний конспект).

1. За розгорнуті, змістовні, чіткі відповіді з висловленням власної думки з питань чи наведенням прикладів, вільне володіння та чітке розуміння поняттєвого матеріалу (від двох відповідей) і більше) або за нерозгорнуті чіткі відповіді, вільне володіння та чітке розуміння поняттєвого матеріалу (від трьох відповідей і більше) -- 3 бали.

2. Наявність конспекту з питань семінару (тезовий конспект письмовий чи друкований або опорний (робочий) конспект письмовий чи друкований) -- 1 бал.

Оцінка може знижуватися на 1 бал за наявність грубих поняттєвих помилок при відповідях (як-от, "що в журналістиці існує лише дві групи жанрів: інформаційні та аналітичні).

Оцінка **«відмінно» (А)** виставляється студентові за такі знання і вміння:

- комплексне вирішення поставлених завдань;
- вільне володіння та чітке розуміння поняттєвого матеріалу;
- послідовний виклад матеріалу;
- компетентне оперування теоретичними знаннями і прикладами.

Допускається 1–3 неточності у викладі матеріалу, які не впливають на суть викладених відповідей.

Оцінка **«добре» (В/С)** виставляється студентові за такі знання і вміння:

- комплексне вирішення поставлених завдань;
- правильне з'ясування основного змісту матеріалу відповідно до поставленого завдання;
- точне застосування поняттєвого матеріалу;
- оперування практичним контекстом.

Допускається 1–2 неточності у використанні поняттєвого матеріалу, незначні похибки у викладі причинно-наслідкових зв'язків, які не впливають на загалом хороший рівень виконаного завдання. Залежно від кількості неточностей і помилок виставляється В або С.

Оцінка **«задовільно» (D/E)** виставляється тоді, коли:

- завдання виконане частково;
- у відповідях допущено помилки;
- студент поверхово знається на поняттєвому матеріалі;
- студент поверхово орієнтується у практичному застосуванні матеріалів

курсу.

Базова частина завдання виконана на прийнятному рівні, проте кількість помилок розмиває думку і причинно-наслідкові зв'язки. Залежно від кількості помилок і неточностей виставляється D або E.

Оцінка **«незадовільно» (FX)** виставляється, якщо:

- завдання не подано на перевірку вчасно;
- поданий матеріал не розкриває суті завдання;
- відсутнє розуміння поняттєвого матеріалу;
- бракує оперування конкретним практичним контекстом.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА НА ІСПИТІ

На іспиті студент має відповісти на два питання з білету. Кожне з питань оцінюється в 20 балів. Іспит відбувається в письмовій формі.

• **«відмінно» (A)** – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, усебічно знає зміст модулів, основні положення як основної, так і додаткової рекомендованої літератури, вільно і грамотно викладає свої думки, логічно мислить і вміє навести переконливі аргументи на користь своєї позиції, будує свої міркування не на абстрактних припущеннях, а на знанні першоджерел; виявляє креативність у розумінні та творчому (дослідницькому) використанні набутих знань та вмінь; відповідь містить вичерпне за сумою знань розкриття всіх запитань і розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з комунікативної практики – з історії та сучасності, які дозволяють робити висновок про повноту уявлень студента щодо поставленого запитання; відповідь має бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатись точним уживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу;

• **«добре» (B/C)** – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, опрацював як основну, так і додаткову літературу, володіє основними аспектами змісту модулів, допускає неточності й суперечності в аргументації своїх суджень, порушує логіку викладу думки; відповідь містить повне, але не вичерпне за сукупністю виявлених знань висвітлення всіх запитань, що містяться в білеті, неповну аргументацію головних положень, допускає порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з комунікативної практики; у відповіді допущено мовностилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне тлумачення фактів (залежно від кількості неточностей і помилок виставляється B або C);

• **«задовільно» (D/E)** – студент, в основному, засвоїв теоретичні знання, орієнтується в змісті модулів, але непереконливо формулює свою позицію, плутано викладає думки, помиляється щодо формулювання основних понять,

допускає багато мовних помилок, поверхово аргументує положення відповіді; відповідь містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення всіх запитань; у викладі допускає композиційні неточності, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу; не ілюструє теоретичні положення прикладами з комунікативної практики; мова відповіді містить багато помилок, допущено неправильне слово- і терміновживання (залежно від кількості помилок і неточностей виставляється D або E);

• **«незадовільно» (FX)** – студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі (чи лише початкові) уявлення про об'єкт вивчення, не опанував достатньою мірою навчальний матеріал модуля, погано знає наукові факти, не орієнтується (або погано орієнтується) в першоджерелах і рекомендованій літературі, демонструє відсутність наукового мислення, безграмотність; відповідь є поверховою, фрагментарною, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, та містить неправильне висвітлення питань, помилкову аргументацію, помилкові твердження, неправильні посилання на факти та їх тлумачення, мовні недоліки.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

а. Основні:

1. Абрамович С. Публіцистика і література // Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – С.463-464.
2. Аналитические жанры газеты. Хрестоматия. – М. – 1989. – 236 с.
3. Баган О. Есей та есеїзм // Українські проблеми. — 1995.
4. Балаклицький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр : метод. матеріали для студ. зі спец. "Журналістика" / М. А. Балаклицький. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – 74 с.
5. Буряк В. Д. Філософські та концептуальні основи інформаційно-художньої свідомості. Навч. посібн. – Дніпропетровськ : РВВ ДДУ, 2000. – 60 с.
6. Василенко М. К. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах / М. К. Василенко // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2002. – Т. 9. – С. 162–166.
7. Василенко М. К. Особливості підготовки репортерів для жанру репортаж-розслідування / М. К. Василенко // Актуальні питання масової комунікації. – 2002. – Вип. 3. – Ч.1. – С. 10-12.
8. Владимиров В. Теория и методика журналистского творчества: Учебное пособие. – Луганск: Изд-во ВУГУ, 1997. – 96 с.
9. Ворошилов В. В. Журналистика: Учебник / В. В. Ворошилов. – Санкт-Петербург : Изд-во В. А. Михайлова, 2004. – 700 с.
10. Галич В.М. Олесь Гончар - журналіст, публіцист, редактор: еволюція творчої майстерності: Монографія. - К.: Наукова думка, 2004. - 816 с.
11. Галич В.М. Поетика публіцистичного тексту (на матеріалі творчості Олесь Гончара): Навч. посібник. - К.: Шлях, 2006. - 200 с.
12. Глод В. Жанр-гибрид (о проблемах взаимодействия спортивного отчёта и репортажа) / В. Глод // Весник Бел. Университета. Сер. 4. – 1986. – № 2. – С. 31.
13. Глод В. И. Информационные жанры в современной спортивной журналистике: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук: спец. 10.01.10 / Глод Владимир Иванович. – К., 1988. – 20 с.
14. Голік О. В. Інтерв'ю в українській пресі ХХІ ст / О. В. Голік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2312>
15. Горохов В. Закономерности публицистического творчества. – М.: Мысль, 1975. – С. 143-168.
16. Горохов В.М. Основы журналистского мастерства. – М., 1989. – 117 с.
17. Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. — М.: Изд. РИП- холдинг, 2001. — 274 с.
18. Григораш Д. С. Журналістика у термінах і виразах. – Львів: Вища школа, 1974. – 296 с.
19. Евдокимов Н. А. Жанры журналистики. Луганськ. – 2005. – 328 с.

20. Журбина Е. И. Теория и практика художественно-публицистических жанров. Очерк. Фейлетон. – М.: Мысль, 1969. – 399 с.
21. Заверталюк Н. І. Письменницька публіцистика в Україні 20-х – 70-х рр. ХХ ст. Проблеми. Жанри. Майстерність. – Автореф. дис. ... докт. філол. наук / Київський ун-т. – К., 1992. – 32 с.
22. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів : ПАІС, 2008. – 270 с.
23. Здоровега В. У майстерні публіциста. – Л.: Світ, 1969. – 142 с.
24. Информационные жанры газетной публицистики: хрестоматия. – М., 1986. – 295 с.
25. Коновалова О. В. Основы журналистики: уч. пособ. / О. В. Коновалова. – М.: ИКЦ «МарТ», 2005. – 272 с.
26. Ким М. Н. Жанры современной журналистики / М. Н. Ким. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 336 с.
27. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2001.
28. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров / Л. Е. Кройчик // Основы творческой деятельности журналиста: сборник науч. статей / [Ред.-сост. С. Г. Корконосенко]. – СПб.: Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. – С. 125-168.
29. Кузнецова О.Д. Аналітичні методи в журналістиці. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2002.
30. Лаврик О. В. Жанрово-стильові особливості репортажу в українській спортивній пресі / О. В. Лаврик // Теле- та радіожурналістика. – 2010. – Вип. 9, ч. 1. – С. 196–201.
31. Лазутина Г.В. Технология и методика журналистского творчества. – М. – МГУ, 1988.
32. Лазутина Г.В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов. – М. : «Аспект Пресс», 2000. – 240 с.
33. Логвиненко, Л. А. Художньо-публіцистичні жанри : метод. матеріали для студ. заочн. та дистан. навч. зі спец. "Журналістика" / Л. А. Логвиненко. — Х., 2002. — 23 с.
34. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу: навч. посіб. Львів, 2007.
35. Лукина М. Технология интервью : учебное пособие / М. Лукина. — М.: Аспект Пресс, 2003. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://evartist.narod.ru/text5/34.htm>
36. Марущак В. Школа журналіста: навч. посіб. Тернопіль, 2009.
37. Мельник Г. С., Тепляшина А. Н. Актуальные проблемы современности и журналистика / Г. С. Мельник, А. Н. Тепляшина. – СПб: Роза мира, 2009. – 241 с.
38. Мельник Г. С., Тепляшина А. Н. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб. : Питер, 2006. – 270 с.
39. Мирошкіна Н. В. Українська есеїстика як феномен соціальних комунікацій [Текст] : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.01 / Мирошкіна Наталя Вікторівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2012. - 17 с.

40. Михайлин І. Л. Основи журналістики : підруч. / Михайлин І. Л. – 3-є вид. – К. : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
41. Москаленко А. З. Теорія журналістики : [навч. посібник.]. / Москаленко А. З. – К. : ЕксОб, 2002. – 336 с.
42. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник.- Х.: Світ дитинства, 2000.
43. Олешко В. Журналистика как творчество. Учебное пособие. – М.: РИП, 2003.
44. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по специальности «Журналистика»/ Ред. - сост. С.Г.Корконосенко. - СПб., 2000.
45. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб.:Наука, 2000.
46. Подолян М. Публіцистика як система жанрів. – К.: Київський ун-т, Інститут журналістики, Центр вільної преси, 1998. – 48 с.
47. Прилюк Д. М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. – К.: Вища школа, 1983. – 279 с.
48. Прохоров Е. Искусство публицистики. – М.: Рип-Холдинг, 1986. – 205 с.
49. Рудик М. Теоретичні засади журналістської творчості: концепція Володимира Здоровеги. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lnu.edu.ua/faculty/jur/publications/visnyk32/Visnyk32_P1_08_Rudyk.pdf
50. Сазонова Ю. О. Внутрішньожанрові типи інтерв'ю в спортивній клубній пресі (на прикладі журналу «Шахтёр») / Ю. О. Сазонова // Стиль і текст. – 2013. – № 14. – С. 194-205.
51. Сазонова Ю.О. Жанри статті-презентації та похвали в спортивній клубній пресі: синтез журналістського, публік релейшнз та рекламного дискурсів / Ю. О. Сазонова // Інформаційне суспільство – 2013. – № 18. – С. 107-112;
52. Сазонова Ю. О. Жанрові модифікації інтерв'ю в спортивній клубній пресі (на прикладі журналу «Шахтёр») / Ю. О. Сазонова // Мова. Суспільство. Журналістика: збірник матеріалів і тез ХІХ міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови. 12 квітня 2013. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2013. – С. 143-148.
53. Сазонова Ю.О. Модифікації та трансформації інформаційних жанрів в спортивній пресі / Ю. О. Сазонова // Мова. Суспільство. Журналістика: Збірник матеріалів і тез ХХІІІ міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови «Мова. Суспільство. Журналістика» (Київ, 6 квітня 2017). – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2017. – С. 67-71.
54. Самарцев О. Р. Творческая деятельность журналиста. – М.: Академический проект, 2007. – 528 с.
55. Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р., Сальникова О.А. Риторические основы журналистики. Работа над жанрами газеты / Смелкова З.С., Ассуирова Л.В., Савова М.Р., Сальникова О.А. – М.: Флинта: Наука, 2003. – 223 с.

56. Сыченков В. В. Интервью-портрет как тип коммуникации (на материале российских печатных еженедельников 1985-1996 гг.): автореф. дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук: спец. 10.01.10 / Сыченков Владимир Владимирович. – Казань, 2007. – 19 с.
57. Теорія і практика радянської журналістики. Основи майстерності. Проблеми жанрів / за ред. В. Й. Здоровеги. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1989. – 323 с.
58. Тертычный А. А. Аналитическая журналистика: познавательно-психологический подход / А. А. Тертычный. – М.: Гендальф, 1998. – 254 с.
59. Тертычный А. А. Жанры периодической печати / А. А. Тертычный. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 312 с.
60. Ученова В.В. Современные тенденции развития журналистских жанров / В. В. Ученова // Вестн. Моск. ун-та. Сер. XI. Журналистика. – 1976. – № 4. – С. 17—27.
61. Хомяков В. И., Андреева Е. А. Художественно-публицистические жанры печатных СМИ: история и современность. – М. – 2009.
62. Черепахов М. С. О приметах газетных жанров / М. С. Черепахов // Вестн. Моск. ун-та. – Сер. 5. История, филология. – 1959. – № 1. – С. 57-70.
63. Черепахов М. С. О тенденциях развития жанров советской публицистики / М. С. Черепахов // Вестн. Москов. ун-та. – Сер. 7. Филология, журналистика. – 1964. – № 1. – С. 23-36.
64. Шарафутдинова С. В. Спортивная аналитическая статья как жанр дискурса СМИ [Электронный ресурс] / С. В. Шарафутдинова // Вестник Челябинского государственного университета. Серия Филология. – 2009. – Вып. 36. – С. 141-144. – Режим доступа: <http://www.lib.csu.ru/vch/172/026.pdf>
65. Шандра В.А. Тенденция развития жанра. – Свердловськ, 1974.
66. Шкляр В. Журналістська майстерність: поетика журналістського твору: Конспект лекцій для студентів Інституту журналістики. – К.: Інститут журналістики КНУ, 1995. – 68 с.
67. Шкляр В. Теорія і методика журналістської творчості. – К.: МІЛП, 1999. – 44 с.

Додаткові джерела інформації

68. Аграновский А.Д. Очерки разных лет. – М., 1960.
69. Аграновский В.А. Ради единого слова. – М., 1978. – 162 с.
70. Аналитические жанры газеты. Хрестоматия. – М. – 1989. – 236 с.
71. Беглов С. Монополии слова. – М., 1972.
72. Блисковский Э.Д. Муки заголовка. – М., 1981.
73. Воскобойников Я.С., Юрьев В.К. Журналист и информация. Профессиональный опыт западной прессы. – М., 1993. – 204 с.
74. Газетные жанры. Учебное пособие по журналистике. – М., 1965.
75. Горохов В.М. Основы журналистского мастерства. – М., 1989. – 117 с.
76. Карасев П.С. Открытое письмо – публицистический жанр // Проблемы газетных жанров. – Л., 1962.
77. Лазутина Г.В. Технология и методика журналистского творчества. – М. – МГУ, 1988.

78. Мечников И.И. Этюды оптимизма. – М. – 1988.
79. Монтень М. Опыты, кн. 1. – М., 1958.
80. Основные понятия теории журналистики: новые подходы и проблемы. – М., 1992.
81. Прохоров Е.П. Публицистическое обозрение. – М., 1963.
82. Прохоров Е.П. Эпистолярная публицистика. – М., 1966.
83. Сагал Г. 25 интервью. Так работают журналисты. – М., 1978.
84. Свитич Л.Г. Профессия: журналист. – М., 1996.
85. Солганик Г.Я. Стиль репортажа. – М., 1970. – 77 с.
86. Тесс М. Сила слова. (Культура, цензура и свобода слова). – М., 1997.
87. Шандра В.А. Тенденция развития жанра. – Свердловськ, 1974.
88. Эверетт Д. Учебное пособие репортера. – IREX Про Медиа., 1998.